

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 17 december 2012

751/2012

Lag

om ändring av lagen om värdeandelskonton

Utfärdad i Helsingfors den 14 december 2012

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om värdeandelskonton (827/1991) 1 § 2 mom. och 16 a § 2 mom., av dem 16 a § 2 mom. sådant det lyder i lag 796/2000, och

ändras 2 § 2 och 3 mom., 4 § 2 mom., 5 a §, den svenska språkdräkten i 6 § 1 och 3 mom. och i mellanrubriken före 11 §, 16 och 16 b §, 16 c § 1—3 mom., 17 § 2 mom., 19 och 20 §, den svenska språkdräkten i mellanrubriken före 21 §, 22 och 24 §, 26 § och den svenska språkdräkten i mellanrubriken före 26 §, 27, 29—31 och 31 a §, 32 § 1 och 3 mom. samt 34 och 35 a §,

av dem 2 § 2 mom., 17 § 2 mom. och 35 a § sådana de lyder i lag 1074/1996, 2 § 3 mom., 16 och 16 b §, 16 c § 1—3 mom., 19, 20, 22, 24, 30, 31 och 31 a §, 32 § 1 och 3 mom. samt 34 § sådana de lyder i lag 796/2000, 5 a § sådan den lyder i lagarna 1387/1995, 1085/1999 och 1520/2001, 6 § 3 mom. sådan den lyder i lag 919/1993, 26 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 153/1997 och 29 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 796/2000 och 633/2006, som följer:

2 §

Om de rättigheter och begränsningar som avses i 1 mom. 3 punkten endast gäller en del av de registrerade värdeandelarna, ska de värdeandelar som är föremål för rättigheterna eller begränsningarna specificeras så som värdepapperscentralen bestämmer.

Av ett värdeandelskonto ska framgå vilken kontoförvaltare som för det. Ett värdeandelskonto ska specificeras på det sätt som värdepapperscentralen bestämmer.

4 §

I förteckningen över värdeandelar ska införas de uppgifter om värdeandelarna som enligt 7 kap. 4 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (749/2012)

ska registreras på emissionskontot, med undantag av värdeandelarnas antal.

5 a §

Värdeandelar får registreras på ett särskilt värdeandelskonto (*förvaltningskonto*) som kontoinnehavaren enligt uppdrag förvaltar för någon annans räkning, om det är fråga om värdeandelar som förvaltas för en utlännings, ett utländskt företags eller en utländsk stiftelses räkning. Av kontot ska det då framgå uppgifter om kontoinnehavaren och att det är fråga om ett förvaltningskonto.

På ett förvaltningskonto får registreras värdeandelar som förvaltas för en eller flera kunders räkning. Vad som på något annat ställe i denna lag föreskrivs om kontoinnehavares behörighet att förfoga över värdeande-

lar som har registrerats på ett konto gäller också innehavare av ett förvaltningskonto.

Ett förvaltningskonto kan innehas av en värdepapperscentral, en centralbank eller en kontoförvaltare. Som kontoinnehavare kan värdepapperscentralen godkänna också ett kreditinstitut eller värdepappersföretag som har rätt att tillhandahålla förvaring av finansiella instrument såsom investeringstjänster, ett utländskt samarbetsorgan som avses i 2 kap. 17 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet eller någon annan sådan utländsk organisation som står under tillräcklig offentlig tillsyn och vars finansiella verksamhetsbetingelser och förvaltning uppfyller kraven på en tillförlitlig skötsel av uppgifterna.

På ett förvaltningskonto som förvaltas av en utländsk värdepapperscentral som avses i 2 kap. 17 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet får trots 1 mom. registreras också sådana värdeandelar som avses i 6 kap. 3 § 2 mom. i den lagen och som förvaltas för en finsk medborgare, ett finländskt företag eller en finländsk stiftelse.

På värdepapperskonton som innehavaren av ett förvaltningskonto i Finland för över sina kunders värdeandelar ska tillämpas lagen om värdepapperskonton (750/2012). Om innehavaren av ett förvaltningskonto eller kontoinnehavarens uppdragsgivare för ett register eller ett konto i någon annan stat över rättigheter som gäller värdeandelar ska den statens lag tillämpas på rättsinnehavarens rättigheter, om inte något annat följer av registreringarna gällande värdeandelskontot eller av lagen.

6 §

Pantsättning av en värdeandel, dock inte företagsinteckning, samt utmätning och säkerhetsåtgärder som hänför sig till värdeandelar kan registreras på ett värdeandelskonto. Föremål för en sådan registrering är hela värdeandelskontot. Om det önskas att registreringen ska hänföra sig till endast en del av de värdeandelar som har registrerats på värdeandelskontot, ska ett särskilt konto öppnas för dessa andelar.

I en panträtt som har registrerats på ett värdeandelskonto kan en pantsättning inte re-

gistreras. På ett värdeandelskonto på vilket en pantsättning redan har registrerats får inte heller registreras panträtt på grund av en annan förbindelse.

Behörighet att ansöka om registrering

11 §

16 §

En värdepapperscentral, en centralbanks, en kontoförvaltares, en clearingorganisations och en clearingmedlems eller dessas kunders värdeandelar kan så som närmare anges i värdepapperscentralens regler registreras på ett särskilt värdeandelskonto (*kommissionskonto*) i syfte att organisera i 3 kap. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet avsedd verksamhet som clearingorganisation. Som innehavare av ett kommissionskonto kan värdepapperscentralen godkänna också ett utländskt samarbetsorgan som avses i 2 kap. 17 § i den lagen eller någon annan utländsk organisation som står under tillräcklig offentlig tillsyn och vars finansiella verksamhetsbetingelser och förvaltning uppfyller kraven på en tillförlitlig skötsel av uppgifterna.

En kontoinnehavares och dess kunders värdeandelar får inte registreras på samma kommissionskonto.

På skyldigheten för innehavaren av ett kommissionskonto att föra register över sina kunders värdeandelar och på kundernas rättigheter ska på motsvarande sätt tillämpas vad som i lagen om värdepapperskonton föreskrivs om att föra värdepapperskonton och om kontoinnehavares rättigheter. Finansinspektionen får meddela närmare föreskrifter om vilka tekniska förfaranden som ska tillämpas vid registerföringen och om vilka uppgifter som ska föras in i registret.

Bestämmelser om panträtt i värdeandelar som registrerats på kommissionskonton enligt denna paragraf finns i 5 kap. 6 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

16 b §

Ett värdeandelskonto med dess registrering kan på kontoinnehavarens begäran

överförs till en annan kontoförvaltare. En sådan överföring kan göras också när kontoförvaltarens verksamhet har avslutats eller dess verksamhet begränsats.

Värdepapperscentralen sköter överföring av värdeandelskonton inom värdeandelsregistret. En ny kontoförvaltare ska underrätta alla innehavare av rättigheter som hänför sig till de på kontot registrerade värdeandelarna om överföringen.

På ett värdeandelskonto kan på panthavarens begäran registreras förbud mot överföring av ett värdeandelskonto på vilket pant rätt har registrerats. Kontot får då inte på kontoinnehavarens begäran överföras utan panthavarens medgivande.

16 c §

Registreringsavgörandet ska fattas av den kontoförvaltare som har hand om kontot.

På uppdrag av kontoinnehavaren kan också en annan än i 1 mom. avsedd kontoförvaltare göra registreringar på kontot. På ett värdeandelskonto ska antecknas uppgifter om kontoförvaltarens i fråga och om begränsningar av kontoförvaltarens befogenheter att göra registreringar.

Värdepapperscentralen eller en clearingorganisation kan göra registreringar som har samband med i 3 kap. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet avsedd verksamhet som clearingorganisation, oavsett vilken kontoförvaltare som har hand om värdeandelskontot. En kontoförvaltare kan, på villkor som överensstämmer med värdepapperscentralens regler, i samband med en transaktion som har överlämnats till clearing och avveckling göra en tillfällig registrering på ett värdeandelskonto som en annan kontoförvaltare har hand om.

17 §

Beslutet om registrering fattas så att avgörandet antecknas på värdeandelskontot. Anteckningen ska göras utan dröjsmål. Klockslaget för beslutet ska antecknas på kontot så som värdepapperscentralen bestämmer. Om ansökan helt eller delvis avslås eller avvisas, ska ett särskilt beslut dock meddelas. I samband med detta ska grunden för beslutet nämnas.

19 §

Värdepapperscentralen ska se till att det av varje registrering tas en säkerhetskopia som inte kan ändras i efterhand. Kontoförvaltarens ska förvara handlingarna om beslutsgrunderna i tio år.

Kontoförvaltarens ska föra en förteckning över de registreringsansökningar som har avvisats eller avslagits.

20 §

Kontoförvaltarens får inte ta ut avgifter för registreringar som avses i 13—15 §.

Bestämmelser om värdeandelskonton som värdepapperscentralerna ska föra på emittenternas bekostnad finns i 6 kap. 8 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

Korrigerings av anteckningar

21 §

22 §

Om uppgifterna på ett värdeandelskonto innehåller ett klart skriv- eller räknefel, ett tekniskt fel eller andra därmed jämförbara fel eller brister, ska kontoförvaltarens göra de rättelser som behövs.

24 §

Kontoförvaltarens ska regelbundet, minst fyra gånger per år, lämna kontoinnehavaren besked om vilka registreringar som gjorts på kontot efter det föregående beskedet. Dessutom ska kontoförvaltarens omedelbart lämna kontoinnehavaren besked om avgöranden som avses i 21 §. Andra som innehar rättigheter som har registrerats på kontot ska omedelbart lämnas besked om registreringar och sådana avgöranden som avses i 21 §, om beslutet gäller deras rätt. I beskeden ska grunderna för besluten nämnas.

Kontoförvaltarens ska varje år i god tid före utgången av januari lämna kontoinnehavaren ett kontoutdrag över de registreringar som var i kraft vid utgången av föregående år, om det inte med kontoinnehavaren har avtalats om en annan tidpunkt för kontoutdraget. På begäran av kontoinnehavaren ska på kontoutdraget antecknas de förändringar på värdean-

delskontot som har ägt rum under kalenderåret eller under någon annan räkenskapsperiod. Kontoutdrag som avses i detta moment ska ges avgiftsfritt.

Registreringens rättsverkningar

26 §

Förvärv som har registrerats på ett värdeandelskonto och rättigheter som hänför sig till värdeandelar och som har registrerats på ett värdeandelskonto har företräde framför förvärv och rättigheter som inte har registrerats på kontot. Om rättigheter som hänför sig till samma värdeandel är sinsemellan motstridiga, har en rättighet som tidigare registrerats på kontot företräde framför en som har registrerats senare.

Tidigare förvärv och rättigheter får trots 1 mom. företräde framför förvärv och rättigheter som uppkommit senare, om

1) det senare förvärvet eller den senare rättigheten grundar sig på avvittring eller arv, på fusion, delning eller upplösning av en juridisk person eller på delning av gemensam egendom, eller

2) den som åberopar det senare förvärvet eller den senare rättigheten vid förvärvet, när rättigheten uppkom eller när förvärvet eller rättigheten registrerades på kontot kände till eller borde ha känt till det tidigare förvärvet eller den tidigare rättigheten.

27 §

Om en värdeandel eller en rättighet som hänför sig till den har överlåtits av någon som enligt registreringarna på värdeandelskontot hade rätt att göra det, är det inte ett hinder för förvärvarens rätt att överlåtaren inte hade rätt att förfoga över värdeandelen, utom i det fall att förvärvaren vid förvärvet, när rättigheten uppkom eller när förvärvet eller rättigheten registrerades på kontot kände till eller borde ha känt till detta.

29 §

Om emittenten har gjort en värdeandelsbaserad betalning till den som enligt uppgifterna på värdeandelskontot eller i den förteckning som avses i 6 kap. 3 § 1 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet på förfalldagen eller på en

avstämningsdag som bestämts enligt 4 kap. 2 § 3 mom. i aktiebolagslagen (624/2006) eller enligt ett andelslags eller en placeringsfonds stadgar hade rätt att ta emot betalningen, men om det senare framgår att betalningsmottagaren inte hade rätt att ta emot betalningen, är betalningen dock giltig, utom i det fall att emittenten visste eller borde ha vetat att betalningen skedde till fel person.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas på motsvarande sätt då nya värdeandelar samt teckningsrätt och andra sådana rättigheter utges till den som enligt uppgifterna på värdeandelskontot eller, enligt vad som föreskrivs särskilt, uppgifterna i en förteckning som avses i 6 kap. 3 § 1 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet hade rätt att få andelen eller rättigheten.

Om värdepapperscentralen eller kontoförvaltaren har getts i uppdrag att sköta betalningen, ska på den tillämpas vad som i 1 mom. föreskrivs om emittenten. Mot emittenten kan inte framställas några krav, om denne har gjort betalningen till värdepapperscentralen eller kontoförvaltaren i tid. Detsamma gäller emission av andelar eller rättigheter enligt 2 mom.

30 §

Kontoförvaltaren är oberoende av oakt-samhet skyldig att ersätta skada i samband med värdeandelskonton som den har hand om, om skadan har uppkommit

1) genom felaktiga avgöranden som gäller registrering eller rättelse, felaktiga anteckningar på värdeandelskonton eller kontobesked eller andra sådana fel eller brister i registreringsverksamheten,

2) genom tekniska fel eller funktionsavbrott vid behandlingen av uppgifter som gäller värdeandelar eller rättsinnehavare,

3) genom att uppgifter om värdeandelar eller rättsinnehavare olovligen har lämnats ut, röjts eller utnyttjats, eller

4) genom att kontoförvaltaren har försummat att utföra prestationer som grundar sig på värdeandelar, när detta inte beror på emittentens förfarande eller på att kontoförvaltaren betalning enligt 29 § inte är giltig gentemot rättsinnehavaren.

En skada behöver emellertid inte ersättas om kontoförvaltaren kan visa att skadan har

orsakats av en sådan exceptionell och oföretsedd händelse utanför värdeandelssystemet som kontoförvaltaren inte har kunnat förhindra och vars konsekvenser den inte kunnat undvika med iakttagande av all tänkbar omsorgsfullhet.

Kontoförvaltaren är skyldig att ersätta skada som den av någon annan orsak än vad som nämns i 1 mom. har vållat genom att bryta mot denna lag endast om skadan har orsakats uppsåtligen eller av oaktsamhet.

31 §

Om en skada beror på att den rösträtt som hänförs till en aktie eller till en annan värdeandel inte har kunnat utnyttjas eller på att en värdeandel inte har kunnat säljas till ett visst pris vid en viss tidpunkt, är kontoförvaltaren skyldig att ersätta skadan endast om kontoförvaltaren gjort sig skyldig till oaktsamhet som är grövre än lindrig.

31 a §

Om ett felaktigt avgörande eller en felaktig anteckning har gjorts av någon annan än den kontoförvaltare som har hand om värdeandelskontot är, med avvikelse från 30 §, den som vidtagit registreringsåtgärden ansvarig för den sålunda orsakade skadan.

Om en emittent har gett värdepapperscentralen i uppdrag att sköta en prestation som hänförs till en värdeandel, gäller i fråga om värdepapperscentralens skadeståndsansvar vad som föreskrivs om kontoförvaltares skadeståndsansvar.

En kontoförvaltare har, för skadestånd som den är tvungen att betala, regressrätt mot värdepapperscentralen eller mot en annan kontoförvaltare, om skadan har orsakats genom värdepapperscentralens eller den andra

kontoförvaltarens åtgärd eller försummelse eller av en brist eller ett fel i någon del av systemet som dessa upprätthåller. Den skadelidande kan framställa sitt skadeståndsanspråk också direkt till den organisation som ansvarar för skadan.

32 §

Bestämmelser om det subsidiära skadeståndsansvar som vilar på värdepapperscentralens registreringsfond finns i 6 kap. 9, 10 och 14—16 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet.

Domstolen ska på tjänstens vägnar underätta värdepapperscentralen om anhängiga tvister som gäller kontoförvaltares skadeståndsskyldighet och som enligt 6 kap. 10 § i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet kan leda till subsidiärt skadeståndsansvar för registreringsfonden.

34 §

Värdepapperscentralen har rätt att av kontoförvaltare få kopior av de handlingar samt redogörelser för de övriga utredningar med stöd av vilka registreringar har gjorts på värdeandelskonton. När det gäller värdeandelar som avses i 6 kap. 3 § 1 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingsverksamhet har deras emittent motsvarande rätt att få uppgifter om förvärv av värdeandelar.

35 a §

Finansinspektionen övervakar att denna lag och med stöd av den utfärdade och fastställda bestämmelser, föreskrifter och stadgar iakttas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

Helsingfors den 14 december 2012

Republikens President
SAULI NIINISTÖ

Näringsminister *Jan Vapaavuori*